

นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนการงานอาชีพ (งานใบตอง)

โดยใช้กระบวนการ 3T

“ บายศรีปากชาม ”

ผู้จัดทำ

นางเกศรินทร์ วงศ์พิมพ์

โรงเรียนมหาชัยพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

แบบรายงานการสร้างนวัตกรรม

1. ชื่อนวัตกรรม บายศรีปากชาม

2. ชื่อผู้สร้าง ชื่อ นางเกศรินทร์ วงศ์พิมพ์ ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนมหาชัยพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

โทร 0878590583 Email kassarin.w@gmail.com

3. แนวทางการคิดค้นนวัตกรรม

แสวงหานวัตกรรม/แบบอย่างที่ดีจากแหล่งต่าง ๆ ที่เคยมีผู้สร้างหรือทำไว้แล้ว แล้วนำมาปรับปรุงหรือพัฒนาใหม่

การสร้างนวัตกรรมใหม่

4. ประเภทของนวัตกรรม

การบริหารจัดการศึกษา การจัดการเรียนรู้ การนิเทศ ติดตามและประเมิน

5. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการเรียนรู้เรื่อง การทำพานบายศรีปากชาม เป็นปัญหาที่มักพบอยู่เสมอ คือ ครูส่วนใหญ่ มองข้ามวิธีการสอนทำพานบายศรีแบบโบราณหรือแบบประยุกต์ รูปแบบวิธีการสอนแบบบรรยายและปฏิบัติ โดยครูเป็นศูนย์กลางที่เน้นการพูดบรรยายและพาเด็กลงมือปฏิบัติ ถ่ายทอดเนื้อหาสาระมากกว่าสอนในรูปแบบอื่น การสอนด้วยวิธีการแบบนี้ทำให้ผู้เรียนเป็นฝ่ายรับรู้ (passive learner) ซึ่งจะมีผลให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่มีความสามารถในเชิงการคิด ประดิษฐ์สร้างสรรค์ผลงานได้น้อย (passive ability) บรรยายภาคของการสอนแบบบรรยายและปฏิบัตินอกจากจะส่งผลให้ผู้เรียนไม่เกิดความเบื่อหน่าย ขาดความสนใจแล้ว ยังเป็นการปิดกั้นความคิดและสติปัญญาของผู้เรียนให้อยู่ในขอบเขตจำกัด

หากครูผู้สอนได้ศึกษา ค้นหาวิธีการหรือนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เป็นสำคัญ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียนรู้มากขึ้น และเป็นฝ่ายลงมือปฏิบัติมากขึ้น (active learner) ก็จะทำให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่สามารถคิดประดิษฐ์สร้างสรรค์ผลงานได้มากขึ้น (active ability) ดังนั้น การนำนวัตกรรมมาใช้ในการจัดการเรียนรู้จึงช่วยแก้ปัญหาเรื่องวิธีการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะ การทำพานบายศรี เพราะเป็นเรื่องที่จดจำได้ง่าย การนำนวัตกรรมเข้ามาประกอบการจัดการเรียนรู้จึงเป็นการพัฒนาผู้เรียนโดยเน้นที่ความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นหลัก นวัตกรรมจะทำให้ผู้เรียนเข้าบทเรียนหรือเนื้อหามากขึ้น โดยสามารถพัฒนาทั้งด้านความรู้ ทักษะ และด้านเจตคติของผู้เรียนทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เรียนมีผลการเรียนรู้เป็นไปตามมาตรฐานที่หลักสูตรกำหนด

6. วัตถุประสงค์

6.1 นักเรียนสามารถอธิบายความหมายและประดิษฐ์การทำพานบายศรีปากชามได้

6.2 นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพหรือมีความรู้ติดตัวได้

7. กลุ่มเป้าหมาย

ประชากร / กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมหาชัยพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

8. หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้

การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริง เป็นการเรียนรู้แบบ Learning by doing ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ แนวคิดนี้จะจัดการสอนแบบโครงการ (Project-based learning) เป็นการสอนที่ให้ผู้เรียนได้เรียนจากการปฏิบัติจริง เป็นการเรียนจากประสบการณ์ตรง ผู้เรียนได้ทดลองทำ ปฏิบัติ เสาะหาข้อมูล จัดระเบียบข้อมูล พิจารณาหาข้อสรุป ค้นคว้าหาวิธีการ กระบวนการด้วยตนเอง หรือร่วมกันเป็นกลุ่ม เน้นให้ผู้เรียนมีอิสระในการศึกษาหาความรู้ตามความสนใจให้ผู้เรียน ได้รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น ให้ได้ ค้นคว้าข้อมูลความรู้จากแหล่งต่าง ๆ มิใช่เฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น ทำให้ผู้เรียนเกิดนิสัยการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองได้ด้วยความมั่นใจ ผลการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีประสบการณ์จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) ดังนี้

1. ผู้เรียนมีความสุขกับการเรียน ได้เรียนรู้อย่างสนุกสนานผ่านกิจกรรมที่หลากหลายและสื่อที่เร้าความสนใจ
2. ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจ ตามความถนัดและศักยภาพด้วยการศึกษา ค้นคว้า ฝึกปฏิบัติ ฝึกทักษะจนถึงการเรียนรู้ด้วยตนเองทำให้เกิดความเชื่อมั่นเป็นแรงจูงใจให้เกิดการเรียนรู้ ใฝ่เรียน
3. กิจกรรมกลุ่มช่วยเสริมสร้างลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ เกิดกระบวนการทำงาน เช่น มีการวางแผนการทำงาน มีความรับผิดชอบ เสียสละ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีวินัยในตนเอง มีพฤติกรรมที่เป็นประชาธิปไตย เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ผู้เรียนที่เรียนรู้จะเรียนรู้อย่างมีความสุข มีชีวิตชีวา ได้รับกำลังใจและได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อน ทำให้เกิดความมั่นใจ ผู้เรียนที่เรียนดีจะได้แสดงความสามารถของตน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และแบ่งปันสิ่งที่ดีให้แก่กัน
4. ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดจากการร่วมกิจกรรมและการค้นหาคำตอบจากประเด็นคำถาม ของผู้สอน และเพื่อน ๆ สามารถค้นหาคำตอบและวิธีการได้ด้วยตนเอง สามารถแสดงออกได้ชัดเจนมีเหตุผล
5. ทุกขั้นตอนการจัดกิจกรรม จะสอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อให้ผู้เรียนได้ซึมซับสิ่งที่ดีงามไว้ในตนเองอยู่ตลอดเวลา
6. คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน โดยให้แต่ละคนเรียนรู้เต็มตามศักยภาพของตน ไม่นำผลงานของผู้เรียนมาเปรียบเทียบกับกัน มุ่งให้ผู้เรียนแข่งขันกับตนเองและไม่เล็งผลเลิศจนเกินไป
7. ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน คือ ผู้เรียนเรียนอย่างมีความสุข เกิดการพัฒนารอบด้าน มีอิสระที่จะเลือกวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเอง และนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

9. การออกแบบนวัตกรรม

การออกแบบนวัตกรรมด้านการจัดการเรียนการสอนงานประดิษฐ์ “การทำพานบายศรีปากชาม” มีขั้นตอนดังนี้

- 9.1 วิเคราะห์ผู้เรียนในด้านธรรมชาติ ความต้องการ ความสนใจ และอื่น ๆ
- 9.2 สังเคราะห์ให้เห็นธรรมชาติ ความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน
- 9.3 วิเคราะห์ concept ที่สอดคล้องกับธรรมชาติ ความต้องการ ความสนใจ
- 9.4 จัดระบบ concept ที่นำไปสู่การจัดการเรียนรู้
- 9.5 จัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับงานประดิษฐ์ ความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน
- 9.6 ประเมินผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนรายบุคคล

10. วิธีดำเนินการ

จัดกิจกรรมการสอนงานใบตองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามแผนการจัดการเรียนรู้วิชาการงานอาชีพ ง 31271 หน่วยที่ 3 เรื่อง การทำต้วบายศรีปากชาม มาตรฐาน ง 1.1 เข้าใจประโยชน์ของใบตองและการทำพานบายศรีและรักษาภูมิปัญญาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ ตัวชี้วัด ม.6/2 จำแนกประเภทของใบตองแต่ละชนิดได้และสามารถทำพานบายศรีได้แบบคล่องแคล่ว สามารถถามตอบแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับงานใบตองหรือการทำพานบายศรีในชั้นเรียน ผลงานที่ได้สามารถเป็นสื่อการเรียนรู้ให้นักเรียนนำไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือประดิษฐ์คิดค้นพานบายศรีในรูปแบบใหม่ได้

11. ผลการสร้างหรือพัฒนานวัตกรรม

ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจสามารถจำแนกความแตกต่างของใบตองแต่ละประเภทได้ชัดเจน

ด้านทักษะพิสัย (Affective Domain) นักเรียนมีทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนดีขึ้น

ด้านเจตพิสัย (Psychomotor Domain) นักเรียนมีเจตคติมีความสุขในการเรียนรู้เรื่องงานใบตองได้มากขึ้น ได้พัฒนาทักษะการปฏิบัติ สามารถอธิบายขั้นตอนและวิธีการทำพานบายศรีปากชามได้ดี

12. การเผยแพร่วัตกรรม

จัดทำพานบายศรีในชั้นเรียนและสามารถนำไปสอนบุคคลภายนอกได้ทุกรูปแบบ และสามารถสอนทำสื่อสอนทาง Youtube ได้หลากหลายรูปแบบ และนักเรียนจะได้มีความรู้ติดตัวไปตลอด

ลงชื่อผู้รายงาน.....

(นางเกศรินทร์ วงศ์พิมพ์)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง บายศรีปากชาม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง บายศรีปากชาม
ผู้สอน นางเกศรินทร์ วงศ์พิมพ์

รายวิชา ใบตอง
รหัสวิชา ง 31271
เวลาเรียน 2 ชั่วโมง/คาบ
จำนวน 2 ชั่วโมง/คาบ
โรงเรียนมหาชัยพิทยาคาร

1. มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ง 1.1

เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรมและลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิต

ตัวชี้วัด

- ง 1.1 ม.4-6/2 สร้างผลงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ และมีทักษะการทำงานร่วมกัน
- ม.4-6/3 มีทักษะการจัดการในการทำงาน
- ม.4-6/4 มีทักษะกระบวนการแก้ปัญหาในการทำงาน
- ม.4-6/5 มีทักษะในการแสวงหาความรู้เพื่อการดำรงชีวิต
- ม.4-6/6 มีคุณธรรมและลักษณะนิสัยในการทำงาน
- ม.4-6/7 ใช้พลังงาน ทรัพยากร ในการทำงานอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน เพื่อการอนุรักษ์

สิ่งแวดล้อมสิ่งแวดล้อม

2. สาระสำคัญ

งานใบตองจะต้องสร้างผลงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้ทักษะการทำงานร่วมกัน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะในการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรมและลักษณะนิสัยในการทำงาน รวมทั้งใช้พลังงาน และทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและยั่งยืนเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

3. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ✓ ความสามารถในการสื่อสาร
- ✓ ความสามารถในการคิด
- ✓ ความสามารถในการแก้ปัญหา
- ✓ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

4. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (เชื่อมโยงจากหลักสูตรแกนกลางฯ พ.ศ. 2551)

- ✓ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
- ✓ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย
- ✓ ใฝ่เรียนรู้
- ✓ อยู่อย่างพอเพียง
- ✓ มุ่งมั่นในการทำงาน
- ✓ รักความเป็นไทย
- ✓ มีจิตสาธารณะ

5. จุดประสงค์การเรียนรู้ (K-P-A)

ด้านความรู้ (K)

1. อธิบายประโยชน์ของบายศรีปากชามได้

ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- 1.สามารถสร้างชิ้นงานประดิษฐ์ที่เป็นเอกลักษณ์ไทยที่ประดิษฐ์มาจากใบตองได้อย่างสร้างสรรค์

ด้านเจตคติ (A)

1. ตระหนักถึงความสำคัญงานประดิษฐ์ที่เป็นเอกลักษณ์ไทย

6. สารการเรียนรู้

1. การประดิษฐ์บายศรีปากชาม

-การหัดพับตัวบายศรีปากชาม การหัดพับกลีบ การหัดประกอบให้เป็นตัวบายศรีปากชาม

7. กิจกรรมการเรียนรู้

1. ชี้นำ

1. ให้นักเรียนทำข้อสอบก่อนเรียน10 ข้อ 10 นาที และสอบถามการทำบายศรีปากชาม สอบถามเกี่ยวกับคาบที่แล้วว่าได้ทำอะไรมาบ้าง

2. อธิบายเกี่ยวกับบายศรีปากชาม

2. ชี้นสอน

1. แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 4 คน ให้นั่งรวมกันเป็นวงกลมหรือวงกลม
2. ให้นักเรียนดูตัวอย่างการทำบายศรีปากชามในYoutube
3. ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติ โดยครูเป็นคุณดูแลและแนะนำ

3. ชี้นสรุป (10 นาที)

1. นักเรียนสรุปการทำบายศรีปากชามเป็นกลุ่ม
2. ครูสรุปความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการทำบายศรีปากชาม
3. ให้นักเรียนสอบหลังเรียน โดยใช้เนื้อหาเดิมที่สอบก่อนเรียน
4. ให้นักเรียนออกมาตีชมนบายศรีปากชามของเพื่อนแต่ละกลุ่ม พร้อมให้คะแนน

8. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. ความรู้เกี่ยวกับการทำบายศรีปากชามจากอินเทอร์เน็ต
2. ภาพตัวอย่างงานประดิษฐ์บายศรีปากชาม
3. วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการประดิษฐ์บายศรีปากชาม

9. การวัดผลและประเมินผล

ประเด็น (วัดตามจุดประสงค์)	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมินผล
1. อธิบายประโยชน์ของการทำบายศรีปากชามได้	แบบบันทึกใบความรู้	แบบบันทึกใบความรู้	ผ่านเกณฑ์การให้คะแนนใบความรู้
1. มีทักษะในการทำงานร่วมกัน 2. มีทักษะในการแสวงหาความรู้	1. ประเมินทักษะการทำงานร่วมกัน 2. แบบประเมินทักษะในการแสวงหาความรู้	1. ประเมินทักษะการทำงานร่วมกัน 2. ประเมินทักษะในการแสวงหาความรู้	ผ่านเกณฑ์การประเมินที่ระดับคุณภาพปานกลาง
3. การปฏิบัติชิ้นงานในชั้นเรียน	ประเมินการปฏิบัติชิ้นงานในชั้นเรียน	ประเมินการปฏิบัติชิ้นงานในชั้นเรียน	ผ่านเกณฑ์การประเมินที่ระดับคุณภาพปานกลาง

10. บันทึกการจัดการเรียนรู้

นักเรียนทั้งหมด.....คน

มาเรียนวันนี้.....คน

10.1 เขียนแสดงผลการจัดการเรียน

- นักเรียนสามารถอธิบายประโยชน์ของงานใบตองได้
- นักเรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้เกี่ยวกับวิธีการพับใบตองอย่างมีประสิทธิภาพ
- นักเรียนเกิดความพึงพอใจในการค้นหา เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน

10.2 ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ

.....

ลงชื่อ.....

(นางเกศรินทร์ วงศ์พิมพ์)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ

10.3 ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของฝ่ายวิชาการ

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(นายสัจจพันธุ์ เนียงโนราช)

รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

10.4 ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษา

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(นายอธิการ สุขศรี)

ผู้อำนวยการสถานศึกษา

บันทึกผลหลังจากการจัดการเรียนรู้

บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....
.....

แนวทางการแก้ไข และข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก
(นางเกศรินทร์ วงศ์พิมพ์)
ครูชำนาญการพิเศษ
...../...../.....

แบบบันทึกรายบุคคล
รายชื่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565

เลขที่		ระบบการประเมิน			
		ชั้นงาน	แบบประเมินพฤติกรรม ระหว่างเรียน		รวม
			ผ่าน	ไม่ผ่าน	
1	นายกรกต สืบกงแสง				
2	นายพีระพัฒน์ พลอินทร์				
3	นายรามไกรฤทธิ์ เหล่าเจริญ				
4	นายวัชรพงษ์ สุขอย				
5	นายอนุชิต วรรณศรี				
6	นายอนุชา คำภาบุตร				
7	นายชัยชนะ โฉมงาม				
8	นายณรงค์ศักดิ์ ลอยขุนทด				
9	นายพรชัย สวัสดิ์พิมาย				
10	นายจักรตุงพงษ์ สีดา				
11	นายธนากร อินละคร				
12	นายน้อมเกล้า ภาวงศ์				
13	นายอภิเดช แก้วเกตุ				
14	นายพิชชากร สร้อยสาริกา				
15	นางสาวนิโลบล วรรณนา				
16	นางสาวนิตยา เรืองรัมย์				
17	นางสาวพนิดา ละสุวรรณ				
18	นางสาวลักขณา เนตรโสภา				
19	นางสาวทิพวรรณ ขานผักแว่น				
20	นางสาวบัณฑิตา วงศ์บุตร				
21	นางสาวพรชิตา สีดา				
22	นางสาวพัชราภรณ์ มาลาหอม				
23	นางสาวกัลยา สายตรง				
24	นางสาวจุฑามาศ บุ่งสิงห์ทอง				
25	นางสาวธัญจิรา ทินคำ				
26	นางสาวปพิชยา จันทะนิช				
27	นางสาวศิริลักษณ์ สิงอ่อน				
28	นางสาวกชกร สายน้ำใส				
29	นางสาวจิตรลดา บัวลาด				

